

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 63/201117

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. M., V., zastúpeného advokátkou JUDr. L. F., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 10 C 24/2007-269 zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 10 C 24/2007-286 zo 6. augusta 2010, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15 Co 125/2010 z 13. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. januára 2011 doručená sťažnosť P. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 24/2007-269 zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 10 C 24/2007-286 zo 6. augusta 2010, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 125/2010 z 13. októbra 2010 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že krajský súd v právnej veci sťažovateľa o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia proti Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 125/2010 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 24/2007-269 zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 10 C 24/2007-286 zo 6. augusta 2010, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľa o zaplatenie sumy 139 414,46 € z dôvodu sťaženia spoločenského uplatnenia.

Odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu sťažovateľ tvrdí, že namietaným rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho označené práva, opisujúc priebeh prvostupňového konania zavŕšeného rozsudkom, ktorým okresný súd zamietol jeho žalobu *„a bez zohľadnenia záverov znaleckého dokazovania sa stotožnil s námietkou premlčania žalovaného, podľa ktorej sa žalobca o diagnózach... prvýkrát dozvedel v roku 2002, a to či už z lekárskej správy MUDr. K. zo dňa 05. 03. 2002, resp. z neurologického nálezu MUDr. K. zo dňa 16. 09. 2002.*

Krajský súd v Prešove následne rozsudok Okresného súdu Prešov v celom rozsahu potvrdil z dôvodu, že znalecké dokazovanie je len deklarováním existujúceho stavu do bodového ohodnotenia...“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že krajský súd v rozpore s *„§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v rozpore so svojim predchádzajúcim právnym názorom vysloveným v konaní vedenom pod sp. zn.: 3 Co 155/2007, vychádzal z predpokladanej vedomosti žalobcu o škode, v čase keď žalobcovi bola predložená lekárska správa (resp. neurologický nález) s uvedením diagnóz, ktorými žalobca trpí a prvýkrát sa v lekárskejších správach objavila diagnóza organický psychosyndróm, avšak bez vedomosti žalobcu o výške škody na zdraví,*

ktorú stanovenie tejto diagnózy malo pre žalobcu znamenať, bez zistenia rozsahu škody objektívne vyjadriteľnej v peniazoch a bez označenia akejkoľvek súvislosti stanovenej diagnózy s pracovným zameraním žalobcu, čím konajúci súd, ako aj súd prvého stupňa odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a domáhať sa svojich nárokov v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ dospel k záveru, že mu v jeho právnej veci konaním okresného súdu a krajského súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to najmä z dôvodu neodôvodnenosti a nepreskúmateľnosti prvostupňového, ako aj odvolacieho rozsudku. Podľa sťažovateľa sa krajský súd nezaoberal skutočnosťou, z akého dôvodu nevzal okresný súd do úvahy ním uvádzané dôvody, „*ktorými mal záujem preukázať, že pred vyhotovením bodového ohodnotenia nemohol mať vedomosť o výške (rozsahu škody) tak, ako to má na mysli ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemohol mať vedomosť o tom, kto za škodu zodpovedá a nemohlo mu vzniknúť ani právo podať na súd žalobu o náhradu škody na zdraví“.*

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezhom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie sťažovateľa upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 15 Co 125/2010 zo dňa 13. 10. 2010 a rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010 porušené a sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. 10. 2010 sp. zn. 15 Co 24/2007 a rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10 C 24/2007-269 zo dňa 7. 4. 2010 v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn.: 10 C 24/2007-286 zo dňa 06. 08. 2010 zrušuje a vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi P. M. sa priznáva náhrada trov konania za dva úkony právnej pomoci vo výške 314,18 €, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný uhradiť na účet advokátky JUDr. L. F... do 15 dní od doručenia nálezu Ústavného súdu SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na svoje subsidiárne postavenie pri ochrane ústavou garantovaných práv.

1. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 24/2007-269 zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 10 C 24/2007-286 zo 6. augusta 2010 preto, lebo na základe podaného odvolania to patrilo do právomoci krajského súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému rozsudku okresného súdu v spojení s uvedeným doplnčacím rozsudkom podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie práv predmetným rozsudkom okresného súdu v spojení s jeho označeným doplnčacím rozsudkom.

Vzhľadom na to ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu č. k. 10 C 24/2007-269 zo 7. apríla 2010 v spojení s doplnčacím rozsudkom č. k. 10 C 24/2007-286 zo 6. augusta 2010 odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Sťažovateľ sa v sťažnosti domáha aj vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 125/2010 z 13. októbra 2010.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy ďalej vyplýva, že samotné namietanie porušenia niektorého zo základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom prostredníctvom sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie a rozhodovanie o nej.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie jeho zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (m. m. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010).

Podstatou sťažnosti sťažovateľa je najmä tvrdenie o nesprávnej a z ústavného hľadiska neakceptovateľnej interpretácii a aplikácii § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka v jeho právnej veci krajským súdom uplatnenej v odôvodnení namietaného rozsudku, ako aj nesúhlas s názorom krajského súdu, podľa ktorého znalecký posudok na bodové ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia je len deklarováním existujúceho stavu, teda závažnosti poškodenia zdravia premietnutého do bodového ohodnotenia.

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ sa ochrany svojho základného práva garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru domáha sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj dovolaním doručeným okresnému súdu 21. decembra 2010, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol. Spis bol doručený najvyššiemu súdu 24. januára 2011.

Z uvedeného vyplýva, že v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ podaním dovolania (založeného na v zásade obdobnej argumentácii, akú uplatňuje v sťažnosti podanej ústavnému súdu), ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné (porovnaj napr. IV. ÚS 242/2010).

Ústavný súd môže prijať sťažnosť na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť až vtedy, ak príslušné orgány verejnej moci už nemajú možnosť namietaný stav zásahu do základných práv alebo slobôd napraviť.

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 180/2010).

Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebol s ich uplatnením úspešný, môže predložiť ústavnému súdu sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pre namietané porušenie tohto základného práva alebo slobody. K tomu treba dodať, že sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá

sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí.

Ústavný súd už vyslovil názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04).

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to navádzať potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolil v okolnostiach daného prípadu sťažovateľ, t. j. k paralelnému podávaniu sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou v časti smerujúcej proti namietanému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale ju podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. marca 2011